

Forfatter: Lehmann, Peter Martin Orla

Titel: BREV TIL: Ørsted, Hans Christian FRA: Lehmann, Peter Martin Orla (1832-09-03)

Citation: Lehmann, Peter Martin Orla: "BREV TIL: Ørsted, Hans Christian FRA: Lehmann, Peter Martin Orla (1832-09-03)", i *Breve fra og til Hans Christian Ørsted*, Th. Linds, s. 437. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002053861-X00-shoot-L002053861X000109.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra og til Hans Christian Ørsted

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Til H. C. Ørsted.

Kjøbenhavn den 3die September 1832.

Igaar modtog jeg et Brev fra Dem, Hr. Etatsraad, som herefter skat udgjøre et af mine Klenodier. Den mig derved givne Tilladelse til at svare Dem skriftligen benytter jeg saamegets. 438hellere, fom den Ærefrygtens, jeg kunde næsten sige Frygtens Aand, som griber mig. Hvergang jeg staaer ligeover for ben Mand, der fra min Barndom af har foresvævet mig som et Ideal, afholder mig fra det, mit Hjerte stærkest driver mig til, nemlig personligen at takke Dem for ben faderlige Velvillie, De saa ofte har udviist imod mig, men hvorpaa frem for Alt dette Brev er mig et dyrebart Beviis.

Ikke for at forsvare det Skridt, jeg stod i Begreb med at gjøre, men for at retfærdiggjøre mig selv i Deres Øine, maa det være mig tilladt at tilføie et Par Ord.

De vil maaskee erindre, med hvilken Ængstlighed, med hvilken Mistillid til mig selv jeg fremkom med den første Artikel^{*)}, og jeg kan forsikkre Dem, at det ikke blot var mig en stor, men selv en uventet Glæde, at den ikke blev forkastet. At den anden Anmeldelse er mindre end ubetydelig, føler Ingen stærkere, end jeg, og det var med modstræbende Følelse, at jeg bragte denne efter udvortes Opfordring og i et Par Dage skrevne Artikel til Professor Petersen. Det vilde derfor vist aldrig være faldet mig ind, at tænke paa en særlig Udgate deraf, hvis ikke Alt, hvad der ellers om denne Sag har staaet i Maanedsskriftet, var saaledes blevet aftrykt, og hvis jeg ikke under Anonymitetens Ægide flere Gange havde haft Leilighed til at høre det Ønske udtalt, at ogsaa dette saaledes maatte udkomme. Hvorvel jeg nu heri ikkun saa Vedkommendes Ønske, at have den didhørende, endnu let overkommelige Literatur fuldstændigt, saa er det dog vist saare tilgiveligt, at dette hos mig vakte et Ønske, hvis Udførelse i intet Tilfælde kunde skade. Hvad min Mening var med det paatænkte Aftryk, troer jeg ikke bedre at kunne forklare Dem, end ved at hoslægge ens. 439Afskrift af de Linier, jeg netop havde nedskrevet, for som et Slags Prolegomena at forudskikkes Pjecen, da jeg modtog Deres Brev. De vil deraf see, hvor langt jeg var fra at drømme om nogen stor og varig Virkning.

Jeg erkjender tilfulde, at jeg ikke uden langt Studium, og maaskee ikke engang da, kunde skrive noget om det store Problem, hvorledes Trykkefrihedens Misbrug kunde hindres, uden tillige at hindre dens rette Brug. Netop af denne Grund har jeg heller aldrig tænkt paa, at vove mig til dette Arbeide. Ligesom jeg heller ikke troer, at De ved Deres Opgave vilde paalægge inig noget for mig Umuligt. Hvad jeg derimod har prøvet paa, var at freinstille Trykkefriheden i sin Fornødvendighed, som en Fordring af Menneskets moralske Værdighed. Jeg skrev altsaa ikke for Regjeringen, som jeg maa overlade det til selv at løse en af sine største og vanskeligste Opgaver, ikke heller for Trykkefrihedens Fjender, til hvis Omvendelse jeg ikke troer mig stærk nok. Men jeg skrev for den langt talrigere Klasse af lunkne eller halve Venner af Pressens Frihed, som jeg haabede at kunne meddele noget af den Varme og Energie, som gløder i mit eget Bryst.

Jeg har nu i 3-4 Aar med temmelig megen Opmærksomhed fulgt den danske Literatur, men har, med Undtagelse af hvad Sibbern nylig har yttret derom, ikke truffet paa noget, som har indskjærpet Folket Vigtigheden af dette Gode, som af Pluraliteten blandt os knap betragtes som saadant. Jeg maa derfor tilstaae, at jeg ikke ansaae det for overflødigt, at udgive disse Linier, som det paa en anden Tid og under andre Forhold aldrig vilde falde mig ind at offentliggjøre.

Hvad endelig min Anonymitet angaaer, saa kan den intet Afbræk lide; thi Reiel, den eneste, som derved er blevet indviet i min Hemmelighed, har ikke blot givet mig sit Æresords. 440paa sin Taushed, men har endog lovet mig, personligen at bringe mig Correcturerne, for at ikke Folkene i hans Boglade skulle faae mindste Nys derom.

Hvad jeg her har sagt, er ikke skrevet for at tiltrygle mig Deres Samtykke, men for at rense mig for den Skygge af Arrogance, som det vilde gjøre mig ondt, om De tiltroede mig. I Sammenligning med Deres Mening om mig er selve Sagen mig næsten ligegyldig; et eneste fraraadende Ord af Dem vil altsaa være tilstrækkeligt til at afholde mig fra et Skridt, som jeg ikke vilde have gjort uden at raadspørge Dem, hvis jeg ikke havde frygtet for, ved at misbruge Deres Godhed at paadrage mig Skin af Paatrængenhed. Det er med den største Glæde, at jeg af Deres Brev seer, at jeg derved ikke vilde have vovet for meget.

De advarer mig for de Farer, som en Tendents er udsat for, til hvilken jeg synes at have viet mig. Men jeg kan forsikkre Dem, at jeg ikke tilhører noget Parti, at jeg knap veed, hvorved disse Partier adskille sig fra hinanden, eller hvad det er, som de vil. Heller ikke frygter jeg for, nogensinde at blive en Heine eller Børne; thi dertil mangler mig ikke blot deres Aand og Talent, men ogsaa deres Mangel paa Religion. paa Moralitet, paa ærlig, selvfornægtende Kjærlighed til det Gode og Sande. Men en vigtig Sandhed er der, som De paa en saa indtrængende Maade har stadfæstet for mig, at det nu er Tid for mig — ikke til at skrive, men til at læse, ikke til at handle, men til at forberede mig til engang at kunne virke med Kraft og med Udsigt til derved at udrette noget. Jeg lover Dem, ret alvorlig at lægge mig denne Sandhed paa Hjertet.

Deres
O. Lehmann.

Lehmann, Peter Martin Orla, *Breve fra og til Hans Christian Ørsted,*

S. T. Hr. Etatsraad Ørsted.